

LOVAC NA TRENUTKE

Rafael Arguljol

The source of these poetic-philosophical aphorisms was composed of two books of the contemporary Spanish philosopher R. Arguiola with the intention to allow the reader to feel the spirit of Catalonia through the lapidary stile of aphorisms.

Ne zatvaraj vrata neočekivanom gostu, iz straha ili iz besa.
Možda je stigao najbolji deo tebe samoga.

(Posetilac)

Biti prvi tokom cele trke i zaustaviti se na metar od cilja i dalje
je najveći luksuz koji sebi čovek može da dopusti.

(Luksuz)

Od rane do zarastanja protiče čitava istorija sveta: vatra,
studen, zaborav i znak.

(Istorija sveta)

Nekim čudom smo pronašli izlazak iz lavirinta. Godine čekanja i nebrojeni naponi da bi došao taj trenutak. Nikada nismo mislili da ćemo ga dočekati, ali sada, napokon, možemo napolje. No, najednom nas opsega čudna nostalgija za lavirintom. I niko ne izlazi.

(Nostalgija za lavirintom)

Kada poverujemo da smo pronašli konačno utočište, neka mračna sila nagoni nas da ostavimo kuću i grad. Pod tim utiskom napuštamo poznate predele, sve dok se ne obremo u prostorima udaljenim od onoga što je sačinjavalo naš život. Na kraju dospavamo do brisanog, belog prostora: bez ulica, bez puteva, bez šuma, bez planina. Bliski susret sa prazninom.

Nakon povratka, ako usledi, vratićemo se kući i gradu, vratićemo se našem svakodnevnom životu, ali nepovratno drugačiji: možda mudriji, možda oprezniji, ali u svakom slučaju sa saznanjem da nas je taj susret sa prazninom upoznao sa onim drugm „ja“, koje se nismo usuđivali da budemo.

(Povratak)

Bog je proširio glasine da postoji - poverovali smo. Posle je objavio da pakao takođe postoji - i to smo poverovali. Konačno je potvrdio da se raj rasuo u paramparčad. I od tada lutamo s jedne strane na drugu pokušavajući da sakupimo parčice tog raja.

(Rasparčani raj)

Naš pogled na stvari ne bi bio potpun ako ne bismo umeli da sjedinimo perspektivu mrava sa perspektivom zvezda. Kada se zemlja učini prevelikom, potražimo sklonište u mravinjaku, a ako krene da gori tlo pod nogama, sklonimo se među zvezde!

(Mravi i zvezde)

Postoji pesma koja se može čuti samo usred noći, kada se hiljade snova spušta na hiljade ljudskih bića narušavajući dnevni poredak stvari. Pesma čije reči nisu razumljive ni na jednom od poznatih jezika, slatka kao melanholija koja se uzdiže iz noći do površine naših srca. Iako ne znamo odakle glas dopire, gajimo nadu da neki putujući anđeo luta s kraja na kraj sveta da bi nas utešio.

(Lutajući anđeo)

Biti ravnodušan najteža je osuda. Ne voleti gore je nego ne živeti. Ipak, iako nam se ideja da živimo poput mrtvacu čini nepodnošljivom, spremni smo da obitavamo u ledenim predelima ravnodušnosti.

(Ravnodušnost)

Velika dela koja je čovek stvorio neophodna su nam kao duhovna hrana koja obogaćuje naš život. Ali samo je let leptira ono bez čega se ne može.

(Ono neophodno)

Ništa ne vrede planovi ni izgovori; oni koji treba da se sretnu, sreće se. Makar to bilo i, hodajući po žici, u poslednjem trenutku života.

(Bez izgovora)

Fizički bol nas izgoni iz sveta i baca u udaljeni kutak svesti: tamo gde još uvek odjekuje nasilinički i zaslepljujući eho izazvan našim rođenjem.

(Intimni krater)

Bog je snaga koja nam ostaje kada smo iznureni.

(Bog koji nam ostaje)

Plašimo se stranca jer u njemu vidimo nekoga ko može zauzeti naše mesto. Ali pre svega, plašimo se jer u njemu vidimo sebe pre nego što smo zaposeli ono što sada nazivamo svojom otadžbinom. Da bismo se oslobodili tog straha, morali bismo da krenemo generacijama unazad. Da putujemo kroz vreme, sve dok sebe ne sagledamo u ulozi tih uzurpatora, tih došljaka ili izbeglica koji su se međusobno uznemiravali, susretali, ubijali ili voleli. Ako bismo konačno prihvatili da smo mi taj isti stranac, shvatili bismo da ono što nazivamo identitetom, jeste tek utočište od tog nepoznatog čoveka koji obitava u nama i koji nas, i u trenucima najveće slobode, podseća da je još uvek tu.

(Stranac)

Iako nas zadivljuju veliki mauzoleji sa svojim monumentalnim natpisima i statuama, ono što nas zaista duboko dirne je kad neočekivano naletimo na usamljeni grob. Čiji god bio, on je takođe i naš grob.

(Grobovi)

Saznanje često zahteva da duboka ubeđenja ostavimo iza sebe, kao zmija kada napušta svoju staru i istrošenu kožu negde usput na drumu.

(Istrošena koža)

Duša čoveka otkriva se kroz pitanja koja postavlja.

(Duša)

Prvo je bio On. Prokleti Bog. Onda si došao Ti: prokleti Čovek. A onda sam se odlučio za Sebe: prokleti Ego. Tek kada sam porušio sve te idole počeo sam da živim.

(Tri idola)

Što život više protiče, sve je nepodnošljivije svakodnevno ubistvo reči, delo retoričara. Samo kad bih znao da život nije jedan, imao bih strpljenja da slušam prazna blebetanja neumesnika. Ali kako podozrevam da je život samo jedan i kratak, bežim od njih kao od najgore zaraze. Kada bi zakoni bili ne samo pravedni, nego i mudri, nalagali bi da se ubice reči zatvaraju u ćelije ćutanja.

(Prazno blebetanje)

Kada osetimo iskušenje da padnemo u nostalgiju, bolje je ćutati, stisnuti zube, duboko disati i, pre svega, ne progovarati ni reč, sve dok ne prođu to besmisleno samosažaljenje i seta, koji idealizuju prošlost i ocrnjuju sadašnjost. Samo kukavice i lenjivci žale za blagom koje nikada nisu posedovali.

(Nostalgija)

Ima neke lične i primerene zasluge u svemu što jesmo i što nam se događa. Imamo lice kakvo zaslužujemo; imamo dušu i sudbinu kakvu zaslužujemo; imamo čak i bogove i demone kakve zaslužujemo. Postoji neko tajno i nemilosrdno saglasje u svemu što se događa oko nas, a isto tako, i u nama. I koliko god razum sumnjao u sve to, naša *utroba* prepoznaje tajni kod koji uređuje i razara svetove. Kada se uspravimo, to zaslužujemo. Kada padnemo, isto tako.

(Zasluga)

Javno mnjenje je jedan od najisplativijih izuma modernog doba, prava zamena za Boga. Nedokazivo, kao On, ali sa istim ili još većim autoritetom u odnosu na masu. Pozivanje na javno mnjenje danas ima podjednaki značaj kao što je to nekada bilo pozivati se na božansku moć; u oba slučaja to su neprikosnoveni autoriteti koji su nam dostupni samo zahvaljujući malobrojnim ekspertima. Razlika je jedino u tome što su nas sveštenici uvek

podsećali da je Bog, bilo da nam je naklonjen ili ne, izvan nas, dok nam tumači svakodnevice ponavljaju da i mi činimo deo javnog mnjenja, hteli mi to ili ne. I tako se mi, pretvoreni u javno mnjenje, lako pretvaramo u slepu silu koju koriste novinari i političari.

(Slepa sila)

Smrtonosnu ranu zadaje strela koja nije otrovna, ispaljena iz luka koji nema odapinjač i od strane nevidljivog strelca, u trenutku koji ne pripada ni noći ni danu. Druge rane su izlečive.

(Smrtonosna rana)

Kako godine prolaze i broj smrti bliskih ljudi se uvećava, povorka duhova sve je gušća i prisutnija. Prvo nam dolaze retko u snovima. Zatim se njihov broj i ritam povećava i naviknemo se na njih kao na otkucaje sopstvenog srca: svakodnevno pohode naše snove i misli, ispunjavajući ih svojim burnim galopiranjem. Približava se tako trenutak kada ćemo i mi sami galopirati snovima drugih.

(Gralopiranje duhova)

U ovoj kapi što polako klizi niz list, ima neba, i mora, i traga oluje, i nemirne tišine drugih svetova koje jedva možemo zamisliti: u ovoj malenoj jutarnjoj kapi putuju zajedno prvi blesak sunca i poslednji sumrak.

(Kap rose)

Jasno vidim šta sam sve mogao da budem, svaku od raskrsnica koje sam ostavio za sobom i njene slepe ulice. I ono što je izgledalo kao slučaj postaje slobodni izbor.

(Doslednost)

U ovom našem vremenu, kada hiljade ljudi besomučno putuje sa jednog na drugi kraj zemljine kugle u potrazi za švedskim stolom sa najobilnijim doručkom, da bi, nakon toga, prorešetalu svet svojim foto-aparatima i zarobili na slikama svaku žrtvu koja se nađe pred objektivom, pretvarajući u očigledno sve što je još čuvalo neku tajnu, i postizujući, svim tim, da sva mesta postaju jedno te isto mesto, čovek počinje neizbežno da razmišlja sa izvesnom setom o putovanjima istraživača, hodočasnika ili pronalazača. Razmišlja o onoj utopijskoj perspektivi koja prati sve što još nije ukalupljeno u svakodnevnu realnost i koja opstaje u čoveku kao san ili želja. Uvek nam, uprkos svemu, ostaje mogućnost da krenemo nasuprot struji, shvatajući da je danas prava avantura izbeći *globalni organizovani paket-aranžman* koji se nudi. Nekada je preporučljivo ne pomerati se mesta, ostati u tišini, kako bi se moglo započeti istinsko putovanje.

(Spokoj)

Kada se iscrpe reči, ostaje vika. Kada krik utihne, dolazi tišina. Ali ako izgubimo i mogućnost ćutanja, možemo se smatrati mrtvima, iako još nismo umrli u očima drugih.

(Gubitak tišine)

Biti iskren sa samim sobom akt je hrabrosti. Ali pretiti drugima da ćemo ih bombardovati svojom istinom obično je pravi kukavičluk. Kazati istinu čak i ako boli, zapravo, baš onu koja boli, zadovoljstvo je kukavice što se skriva pod velom moraliste.

(Moralista)

Danas sam, apsurdno, mislio na *praznu* sobu, na *prazan* kaput, na *prazno* ime koje ću ostaviti kada dođe trenutak. I ne znam ni sam zašto, osetio sam se odgovornim zbog toliko *praznine*.

(Prazno ime)

Jednom sam sanjao da vreme protiče naopačke: smrt je prethodila rađanju i naši životni postupci su se udaljavali od starosti i vodili nas ka mladosti i detinjstvu. Ali ne sećam se da li je taj san bio radostan ili tužan. Ne znam da li bi se takmičar koji bi stigao na cilj pre nego što je krenuo sa starta, osećao kao stvarni pobednik ili kao beznadežni gubitnik.

(Stvarnost)

Sto godina nakon bitke lako je reći: „Pogrešio je i bio pobeđen“. A trebalo je biti tamo i videti okrvavljenu zemlju i čuti paklenu paljbu topova i osetiti brisani prostor smrti razastrte po poljima. I pasti u ponor sopstvenog straha i osetiti kao nikada beskorisnost svemira, i drhtati i sunovratiti se i plakati. I uprkos svemu, ostati u životu i zadržati poslednju nadu sećajući se onih jedinstvenih očiju, što se, poput talismana javljaju u pamćenju.

Lako je suditi o događajima kao da su samo poglavlja Istorije i, o trenucima, nepredvidivim i burnim, kao da su vekovi. Prošlost počiva u tihoj letargiji ali sadašnjost pali tlo pod nogama.

(Prošlost)

Ko je od detinjstva bio u dodiru sa morem, morao je čuti stari savet: ako se plivajući nađeš u srcu vrtloga, ne treba uzaludno trošiti snagu tražeći izbavljenje, naprotiv. Valja nastaviti naizgled opasniji put, prepuštajući se struji koja usisava do dna. Tek tada ćete ta ista snaga ponovo izbaciti na površinu.

Opasniji put nije uvek i najgori. I nekada samo on nudi mogućnost spasenja.

(Opasniji put)

Ako jednog dana neki prosjak zakuca na tvoja vrata i kaže ti: „Ja sam ti“, nemoj da se prevariš misleći da te vara, već mu, naprotiv, širom otvori vrata, pruži gostoprimstvo i smesti u

najbolju sobu koju imaš: prošao je svet u potrazi za tobom da bi ti uručio sve tvoje bogatstvo.

(Prosjak)

Zamišljam te u nekom usamljenom kutku vremenskog bezdana, udaljenom od mene godinama, možda i vekovima. I siguran sam da i ti mene isto tako zamišljaš, sa drugoga kraja. I nijedno od nas dvoje ne zna ko poseduje prošlost, kome pripada budućnost ni da li smo samo zamenili uloge, poput noćnih stražara koji se neprestano smenjuju.

(Smena straže)

Volim da noću čujem zvona neke crkve, naročito kad sam u prolazu u nekom starom provincijskom gradiću. To je zvuk koji putuje kroz vekove i zbližava nas sa precima. Zar je važno ko su, i kakvi su bili ti ljudi? Zvuk zvona čini nas sličnima.

(Zvonjava zvona)

More nas iskušava tako što svakoga dana izbacuje na obalu otpatke i leševe. Tako nam postavlja zamku svakodnevice. Ako padnemo u nju, promaći će nam onaj poseban trenutak kada na obalu stigne poruka u boci.

(Poruka u boci)

Ne treba verovati onima koji nisu prošli kroz pakao bar jednom u životu. Nisu spremni za pravo prijateljstvo, istinsku ljubav ili umetnost. Posebno nisu zaslužni zvanja ljudskog bića: nisu prošli ispit kojim se stiče zvanje čoveka.

(Ispit)

Svaki pojedinačan bol sećanje je *na bolni nastanak sveta*. Tako je među ljudima, biljkama i životinjama. Ali bol je, isto tako, i neprestani svedok lepote sveta. Bez bola nema lepote. Ni sveta.

(Bol sveta)

Nosim sa sobom svoju domovinu, kao što sećanje nosi svoje uspomene. To je zemlja bez granica, gde samo ja mogu biti vodič i domaćin. Njene predivne ili zastrašujuće predele, samo ja poznajem. Usamljenu kuću sâm sam izgradio, svojim delima i svojim snovima. To je dom u koji sam primao mnoge goste. Neki su još uvek tu, slave gozbu; drugi su otišli. Neki će, verovatno, tek da stignu. Iako nekada mislim da moja postojbina nema ni gostiju, ni kuća, ni zemlje, i da je tek moja sopstvena senka koja se odslikava u kratkom trenutku podnevnog sunca.

(Domovina)

Lako je shvatiti da u nama ne živi jedan čovek, već mnogi. Ono što je, međutim, teško postići, jeste saglasje svih njih unutar nas.

(Jedan i mnogi)

Ima lica koja umeju da zrače posebnim svetlom. Reč je o nečemu posebnijem od lepote. Možda o potvrdi da Bog povremeno postoji.

(Lica)

Opet isto pitanje: šta se skriva iza linije horizonta? Možda opet ja, posmatrajući liniju horizonta sa druge strane i postavljajući to isto pitanje.

(Linija horizonta)

Život je kratak: ne sećam se više kada sam prvi put, ni koliko puta to čuo. No, ima dana kada mi se čini da živim već vekovima i da ću živeti još toliko. Tada mi se život čini dugim, predugim. Poput neke paukove mreže koja se neprestano plete, sve dok ne dosegne do zvezda.

(Paukova mreža)

Morao sam kopati po đubretu da bih pronašao anđela. I ne stidim se toga.

(Pronalazak)

U pričama brodolomnika najviše nas dojmi ono što one u nama samima bude: sećanje na to kako smo i mi sami plutali morem, danima izloženi ranjivom suncu, žedni i bez nade. I za nas je spasenje došlo neočekivano, kada smo već mislili da je sve izgubljeno.

(Brodolomi)

Nakon gubitka osobe bez koje se ne može, čovek želi da nestane i da sa sobom spravni ceo svet. Bol je posledica nemogućnosti da se ostvari bilo koja od ove dve potrebe.

(Gubitak)

Ideje treba da imaju senku, makar ona bila tragična ili beznadežna. Neprikosnovene ideje samo su jezičke klopke za kojima posežu siromašni duhom da bi uzburkali masu.

(Neprikosnovene ideje)

Prolazimo kroz život nadajući se: jedna ljubav, jedan san, jedan Bog, neki prijatelj koji nam se pridružuje u praznim satima, znak drugih vremena i drugih svetova, telo koje nam se približava i udaljava. Tako prolaze svi dani, sa noćima bez sna i izazova. Na kraju, čak i kada se smrt oglasi, nastavićemo da se nadamo sve do poslednjeg trenutka.

(Stanovnici nade)

Bolest je avangarda smrti, i njeno upadanje u naš život je manje ili više jasno podsećanje na neodloživi trenutak. Ali bol nema veze ni sa bolešću ni sa smrću. Naprotiv; bol je overdoza života.

(Overdoza)

Bogovi obavješavaju ljude o ljudima, a ne o bogovima.

(Nebeski glasnici)

Imao sam tri učitelja. Sve što znam o pitanjima, naučile su me knjige. Sve što znam o odgovorima, naučila su me putovanja. Sve ono što je van pitanja i odgovora, naučile su me žene.

(Tri učitelja)

U prisustvu bola, vreme i prostor se rastapaju. Vezani za sadašnji trenutak, ne obaziremo se ni na prošlost ni na budućnost. Bol čini da priznajemo da postoji samo stvarnost svakodnevice u koju nas on zarobljava.

(Bol)

Umetnička dela nikada nisu lepa. Kada nam se čine lepima, to je zato što su došla da nas podsete da lepota postoji.

(Otkriće)

Konačni mrak ne postoji. Postoje samo pomračenja koja, zabunom, kao stari narodi, pripisujemo smrti sunca.

(Pomračenje)

Volimo podelu na pobeđene i poražene. Ali u dvoboju senki toga nema. Nema trijumfalnih kapija, ni zajedničkih grobnica, ni ranjenih, ni trofeja. Senke klize našim mislima kao začarani brodovi po tamnom i mirnom moru: bez života, bez cilja, bez opomena. I njihov je dvoboj podjednako leden i tih. Kao tela bivših ljubavnika koja su zaboravila na dodir i želju.

(Dvoboj senki)

Toliko smo istraživali, toliko analizirali, toliko upoređivali da više ne pamtimo da su zvezde oči koje nas prebrojavaju.

(Prebrojavanje)

Ne verujte u sreću, najgori od svih proizvoda na pijaci laži. Ko vam ponudi izvor, tražite mu more; ko vam ponudi more, tražite mu zvezde; ko vam da zvezde, tražite mu čitav svemir. Ali udaljite se odmah od onoga ko vam nudi sreću: hoće da vas zarazi virusom klevete.

(Kleveta)

Udaljavanje otkriva mnoge stvari. Kada se nalazimo dovoljno daleko od naših

ubičajenih mesta, veliki problemi se umanjuju. A slučajne intuicije, ranije gotovo neprimetne, postaju solidinije i postojanije. Udaljenost nas ne menja, ne daje nam niti oduzima, ali svodi naš život na pravu meru.

(Udaljenost)

Jedan od najviše uznemiravajućih simptoma našeg vremena jeste taj da se tehnologija pretvara u teologiju, i svi to prihvatamo.

(Nova teologija)

Volim svetionike, naročito one koji se usamljeno dižu nad stenovitim obalama. U njihovom svetlu još uvek sija sećanje na onaj magični bljesak što preseca noćnu tamu kad neka neočekivana nada ozari ljudsko srce i vrati mu život koji se činio izgubljenim.

(Svetionici)

Sfingina zamka je u tome što nas obavezuje da se obaziremo samo na ono neposredno, na ono što nas okružuje pod tiranijom svakodnevice, ono malo zemlje na kojoj počiva sadašnjost: ne vodi nas u propast njena pesma već naša lenjost.

(Sfingina zamka)

Ima trenutaka kada nije bitna ni zemlja, ni grad, čak ni pravac koji izabiramo. Bitno je samo udaljiti se da bi se moglo disati. Jer vazduh koji udišemo sagoreva nam pluća.

(Disati)

Unutar nas, samo luda sledi kralja do poslednjeg trenutka. A podanici se razbeže pri najmanjoj opasnosti.

(Poslednji podanici)

Kada bismo sudili o onome što se dogodilo po ljudskim glasinama, dobili bismo jasnu sliku ljudskog karaktera.

(Glasine)

Tačno je da je naš život kao trag na pesku koji naleti vetra brzo izbrišu. Ali bez naših koraka, vreme nije tako moćno kao što izgleda. Zapravo nije ništa.

(Koraci)

Ko živi na razmeđi, ako preživi, nadvladava.

(Graničnik)

Naš grad se prostire i na drugoj strani vremena, ali smo odavno napustili njegove divlje i slobodnije delove. Tamo se samo povremeno vraćamo kao begunci od svoje sopstvene savesti.

(Begunci)

Uvek napredujemo putem povratka. Što se više udaljavamo, što su naša radoznalost i mogućnost da se izgubimo veći, sve smo bliže onoj *početnoj tački* ka kojoj smo, i ne znajući, usmerili svoje traganje. Oni koji ostaju kod kuće da se ne bi izgubili, nikada neće osetiti roditeljsku ljubav. Jer pre svega se bludni sin, a ne poslušni, dočekuje raširenih ruku.

(Bludni sin)

Obišao sam svet nekoliko puta ali još nisam uspeo da pobeđnem od sopstvene senke.

(Uhoda)

Želeo bih da umrem negde daleko, u drevnim zemljama do kojih nikada nisam stigao, okružen snovima koje nisam ispunio, gledajući more kojim nikada nisam plovio. I osvajajući to nepoznato u poslednjem dahu.

(Poslednji dah)

prevele sa šanskog: **Tamara Đermanović i Snežana Petrović**

*Rafael Arguljol –
španski pisac, filozof i univerzitetski profesor*

Pisac Rafael Arguljol (Barselona, 1949), jedan je od najuticajnijih savremenih mislilaca hispanskog sveta. Geopoetika je objavila dva njegova romana, Lampeduza (2009, prevod Nada Đermanović) i Razlog pošasti (2015, prevod Gordana Ćirjanić). Ovdje objavljujemo izbor aforizama koje je ovaj barselonski pisac sakupio u dve svoje knjige: Lovac trenutaka i Vatreni most. Autor je više od 30 knjiga koje pripadaju različitim žanrovima – poezija, romani, eseji, aforizmi – a vrlo često one predstavljaju svojevrsnu mešavinu žanrova. To se može videti već iz nekih naslova: Pogled sa dna mora (Visión desde el fondo del mar), Desciende, río invisible (Spusti se, nevidljiva reko), Transeuropa, Oštrač noževa (El afilador de cuchillos), Privlačnost ponora (La atracción del abismo); Heroj i individua (El Héroe y el Único), Tri pogleda na umetnost (Tres miradas sobre el arte), Nomadska teritorija (Territorio del nómada), Kraj sveta kao umetničko delo (El fin del mundo como obra de arte), Umor Zapada (El cansancio de Occidente), i tako dalje.

Arguljol je inače višestruko vezan za naše podneblje. Kada je na poziv Budva grad teatra gostovao na Trgu pjesnika 2009. godine, naveo je jedno od tih iskustava: „Prvi put sam u Crnu Goru doputovao iz Italije, 1972. godine, sa lažnim pasošem. To je bilo u vreme kada je u Španiji vladala diktatura i kada je Franko bio na vlasti. Sa 17 godina sam kao brucoš proveo u zatvoru skoro godinu dana zbog moje antifrankističke delatnosti, ali sam nakon završena dva fakulteta uspeo da dobijem stipendiju.“

Arguljol je dalje ispričao kako je studentska viza važila samo za Italiju, ali da su ga španske vlasti lišile pasoša za putovanja u druge zemlje. Ipak, s obzirom da su putovanja bila uvek njegova velika strast, to ga nije zadržalo u mestu: iz Barija je brodom oputovao u Bar sa pasošem jednog rimskog kolege i zatim proputovao Crnu Goru, Srbiju i veći deo bivše Jugoslavije. „Sećam se da me još tada neverovatno opčinila Boka Kotorska, a pogled na ostrvo Sveti Đorđe iz Perasta, zauvek se urezalo u moja sećanja, gde zauzima veoma važno mesto“, ponovo se seća. To potvrđuje i činjenica da se u Pogledu sa dna mora, knjizi od 1200 stranica koju smatra vrhuncem svoje književne karijere, ovom ostrvcetu posvećuje čitavo jedno poglavlje.

Drugo poglavlje inspirisano putovanjima po ovom delu Evrope u govori o Srbiji neposredno nakon NATO bombardovanja. U septembru 1999. godine Rafael Arguljol je prvi put boravio u u Srbiji kao predavač godine. Pošto je nakon bombardovanja otkazana njegova ranije planirana zvanična poseta Beogradu, planirana od strane Ambasada Španije, pisac je rešio da ne otkáže putovanje i dođe iako diplomatski odnosi dviju zemalja to nisu podrazumevali. „Hteo sam da se jasno izjasnim protiv postupaka međunarodne zajednice i NATO-a, na čijem čelu je tada bio jedan Španac, Havijer Solana i da isto tako jasno podržim nezavisne intelektualce, studente i građane Srbije. Sve one čije sam stavove delio“, priseća se kako je tada, u organizaciji kolega sa katedre sa Opštu književnost Filološkog fakulteta Univrziteta u Beogradu održao jedno predavanje u alternativnim univerzitetskim prostorijama, kao i u Kulturnom centru grada Beograda. Naredno gotovanje vezano je za Sajam knjiga 2012. na kome se pojavljuje prvo piščevo delo na srpskom jeziku: ‘Lampeduza, jedna mediteranska priča’. Reč je o romanu koji predstavlja metaforu mediteranskog sveta kroz jednu mitsku ljubavnu priču.

Pored književnog stvaralaštva, njegov kritički pogled na društvenopolitički poredak savremenog društva redovno je prisutan u medijima – dnevni list El país, katalonski Ara, časopisi, javna predavanja – neke su od platformi gde šira publika može da se uveri da u Španiji, iako to nije deo tradicije, postoje nezavisni intelektualci ozbiljnog kova. (Nije slučajno što je figura Don Kihota inspirisala Srevantesa baš u ovoj zemlji.)

Isto tako u svojim tekstovima, Arguljlova filozofska misao uvek vodi dijalog sa savremenim trenutkom i u tom smislu je kritičan kao što to sebi dopušta malo koji pisac na Zapadu, gde je čak i filozofska misao potpala pod kontrolu političke korektnosti.

Kao profesor, Arguljol je čuven među generacijama studenata koje su u proteklih 35 godina prošle kroz različite barselonske univerzitete.

Dobitnik prestižne književne nagrade Premio Nadal 1993. godine za svoj roman Razlog zla (La razón del mal) i nagradu za najbolju knjigu eseja za Senzitivno vaspitanje, lični prikaz ženskog akta kroz istoriju slikarstva (Una educación sensorial; historia personal del desnudo femenino en la pintura), najveći broj priznanja Rafael Arguljol je dobio za svoju poslednju knjigu, već pomenutu Pogled sa dna mora (Visión desde el fondo del mar, Acantilado, 2010)¹ koju i sam pisac smatra svojim životnim delom.

Akademsku karijeru je započeo kao asistent na Berkley univerzitetu u Kaliforniji, zatim na katedri za filozofiju Univerziteta u Barseloni, a nakon osnivanja prestižnog katalonskog univerziteta „Pompeu Fabra“ (po Pompeu Fabri, čoveku koji je neka vrsta katalonskog Vuka Karadžića), prešao je kao redovni profesor na Fakultet humanističkih nauka gde do danas predaje.

¹ www.visondesdeelfondodelmar.com

Arguljol je takođe sarađivao na filmskim i pozorišnim projektima. Jedan od njih je libreto za Mocartovu „Magičnu frulu“ za nemački Festival u Ruru, u izvođenju svetski poznate katalonske trupe „Fura dels Baus“, kao i tekst za operu ‘Leina enigma’ (El enigma de Lea), čije je premijerno izvodjene planirano u barselonskoj operi ‘Liceu’.

Brazil, Argentina, Kolumbija, Meksiko, Čile, Peru, Ekvador, Venecuela, USA, Indija, Filipinska ostrva, Sirija, Nemačka, Grčka, Velika Britanija, Francuska, Italija, Holandija, Rusija, Poljska, Rumunija, Crna Gora, samo su neke od zemalja u kojima je Rafael Arguljol gostovao kao pisac i kao predavač.

Ovde objavljujemo neke od kratkih misli ovog velikog savremenog španskog pisca u mom prevodu. Zahvalna sam Dragani, koja je prva prevela knjigu aforizama Lovac trenutaka (Cazador de instantes). U potrazi za izdavačem za jednog, u to vreme, ovde sasvom nepoznatog pisca, delove tog prevoda sam dopunila i u nekim slučajevima doterala uz pomoć koleginice Snežane Petrović, doktora nauka i istraživača na Institutu za srpski jezik Srpske akademije nauka. Za gostovanje na Budva grad teatru dodali smo i neke aforizme iz druge antologije sažetih misli, „Vatreni most“ (Puente del fuego).

Nadamo se da će uskoro naša čitalačka publika imati prilike da čita knjigu koja, po jednoglasnoj oceni kritike, predstavlja kulminaciju Arguljlove književne karijere, Visión desde el fondo del mar (Pogled sa dna mora). Ovoj knjizi je Rafael Arguljol posvetio sedam godina rada. 1.200 stranica knjige, koja je 2010. za tri meseca doživela tri izdanja, završna je verzija 1.600 strana rukom ispisanih, jer Arguljol još uvek koristi samo papir i penkalo kada piše. Visión desde el fondo del mar je epohalno delo koje kroz lično iskustvo i priču koja otvara autorovu dušu, obuhvata veliki deo XX pa i XXI veka. Putem eseja autobiografskog karaktera, autor u ovom, kako kaže,

najambicioznijem tekstualnom i egzistencijalnom projektu, želi da ostavi neku vrstu memoara jednog vremena koje je pokazalo da nijedna od utopija, ni društvenih poredaka nisu, ne samo idealni, već ni pogodni da se čovek u njima ostvari kao slobodan pojedinac.

Tamara Đermanović